

СТАНДАРТИЗОВАНІ
ВИЗНАЧЕННЯ
БЕНЕФІЦАРІВ
ПРОТИМІННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

ДРУГЕ ВИДАННЯ

ДРУГЕ ВИДАННЯ

ВЕРЕСЕНЬ 2020 р.

Друге видання цього документа базується на розширеній робочій групі, включаючи Датський церковну допомогу (DanChurchAid) (DCA), Датську групу з розмінування (DDG), «ХАЛО Траст» HALO Trust (HALO), Гуманізм і включення (HI), Консультативну групу з мін (MAG), Допомогу норвезького народу (NPA) і Швейцарський фонд з протимінної діяльності (FSD). Інші консультативні ради були створені за допомогою Женевського міжнародного центру гуманітарного розмінування (GICHD), Міжнародного комітету Червоного хреста (ICRC) і структур ООН, включаючи Службу ООН з розмінування (UNMAS), Програму розвитку ООН (UNDP) та Дитячий фонд (UNICEF). Цей документ можна поширювати, поки на нього надається відповідне посилання.

ФОТО НА ОБКЛАДИНЦІ: до початку роботи, яка направлена на те, щоб зробити цю землю безпечною, село Канінгерере в Анголі було оточено п'ятьма мінними полями. © Scout Tufankjian/The HALO Trust

ФОТО ЗВЕРХУ: Фермер показує манго, які зібрані ним у своєму садку, який раніше був забруднений вибухонебезпечними предметами. Ель Орехон, департамент Антьокія, Колумбія. © Giovanni Diffidenti/NPA

ЗМІСТ

ГЛОСАРІЙ ТА АКРОНІМИ	4
ВСТУП	6
МЕТА	6
ПРИНЦИПИ	7
ЗБІР ДАНИХ ПРО ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	8
ПРОСВІТА НАСЕЛЕННЯ ПРО РИЗИК, ЯКИЙ ПОВ'ЯЗАНИЙ З ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧЕНИМИ ПРЕДМЕТАМИ	
ВИЗНАЧЕННЯ БЕНЕФІЦІАРІВ	9
КЕРІВНИЦТВО З ВИМІРЮВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРИ ІНРМ	10
ВИВІЛЬНЕННЯ ЗЕМЛІ	
ВИЗНАЧЕННЯ БЕНЕФІЦІАРІВ	12
КАТЕГОРІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	14
КЕРІВНИЦТВО З ВИМІРЮВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРИ ПОВЕРНЕННІ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	15
ДОПОМОГА ПОТЕРПІЛИМ	
ВИЗНАЧЕННЯ БЕНЕФІЦІАРІВ	18
КЕРІВНИЦТВО З ВИМІРЮВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРИ ДОПОМОЗІ ПОСТРАЖДАЛИМ	19
УТИЛІЗАЦІЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ (EOD)	
ВИЗНАЧЕННЯ БЕНЕФІЦІАРІВ	20
КЕРІВНИЦТВО З ВИМІРЮВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ БЕНЕФІЦІАРІВ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРИ EOD	21
КЕРІВНИЦТВО З ВИМІРЮВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ БЕНЕФІЦІАРІВ ПРИ	

ГЛОСАРІЙ ТА АКРОНІМИ

Виключена площа / Виключена земельна ділянка	Певна площа, про яку після нетехнічного обстеження щодо підозрюваної чи підтвердженої небезпечної території (SHA / CHA) зроблено висновок, що вона містить ознаки забруднення вибухонебезпечними предметами.
Очищення	Стосовно до розмінування цей термін відноситься до завдань або дій щодо забезпечення усунення та / або знищення всіх вибухонебезпечних предметів на певній площі на певній глибині або до інших узгоджених параметрів відповідно до передбаченого НОПМД / Органом постановки завдань.
Вибухонебезпечні предмети (ВНП)	Будь-яке з перерахованого військового спорядження, щодо якого потрібні заходи з розмінування: <ul style="list-style-type: none"> • Міни • Касетні босприпаси • Вибухонебезпечні предмети, що не вибухнули • Покинуті вибухонебезпечні предмети • Міни-пастки • Інші пристрої (відповідно до визначення Конвенції про заборону хімічної зброї Протокол з поправками II (CCW APII)) • Саморобні вибухові пристрої¹
Утилізація вибухонебезпечних предметів (EOD)	Виявлення, ідентифікація, оцінка, знешкодження, ліквідація і утилізація ВНП. EOD може виконуватися: <ol style="list-style-type: none"> а) як рутинна частина операцій з розмінування при виявленні ВНВ. б) з метою утилізації зброї підвищеної радіації (ВЗВ), виявленої за межами небезпечних площ (це може бути окрема одиниця ВЗВ або більшу кількість в межах зазначеної площі) або в) з метою утилізації ВНП, які стають небезпечними при пошкодженні, псуванні або при спробі знищення.
Просвіта про ризик, який пов'язаний з вибухонебезпечними предметами (ІНРМ)	Діяльність, спрямована на скорочення ризику каліцтв від мін або ERW шляхом підвищення інформованості чоловіків, жінок і дітей відповідно з різним ступенем їх вразливості, ролями і потребами, а також пропаганда зміни способу життя, включаючи поширення відкритої інформації, просвіта та навчання, і організація взаємодії з громадами при розмінуванні.
Матеріали, які пов'язані з поширенням інформації, просвітою і комунікацією (ІЕС)	Матеріали, такі як постери, білборди, мурали, листівки, стікери та ін., що використовуються для поширення інформації, для просвіти і комунікації.
Міжнародні стандарти з розмінування (МСПМД)	Міжнародні стандарти з розмінування (МСПМД) - це діючі стандарти для всіх операцій з розмінування. При встановленні стандартів для польових операцій по всьому світу основна структура МСПМД продовжує активно сприяти безпеці, якості та ефективності.
Система управління інформацією ПМД (IMSMA)	Бажана система інформації ООН з управління критичними даними в рамках польових програм, підтримуваних ООН. IMSMA надає користувачам підтримку при зборі даних, зберіганні даних, звітності, інформаційному аналізі та діяльності, пов'язаної з управлінням проектами. В першу чергу цю інформацію використовує персонал НЦПМД на державному та регіональному рівні, проте, ця система також має на увазі надання підтримки тим, хто впроваджує проекти з розмінування, а також організаціям, зайнятим розмінуванням на всіх рівнях.
Вивільнення землі	Стосовно до розмінування термін описує процес застосування «всіх можливих дій» з метою ідентифікації, визначення та усунення будь-якої наявності і підозри на наявність вибухонебезпечних предметів за допомогою нетехнічного обстеження, технічного обстеження та / або очищення. Критерій «всі можливі дії» слід визначати відповідно до НОПМД.
Національний орган з протимінної діяльності (НОМПД)	Державна структура, часто міжвідомчий комітет, в країні, яка постраждала від застосування мін, на який покладається відповідальність за регулювання, управління і координацію діяльності з розмінування. Примітка: При відсутності НОПМД може бути нВНПбхідним і доцільним, щоб ООН або будь-якої іншої визнаний міжнародний орган, взяв на себе частину або всю відповідальність і виконував деякі або всі функції НЦПМД або, рідше, НОПМД.
Нетехнічне обстеження (НТО)	Збір і аналіз даних без використання технічних заходів щодо присутності, типу, поширення та середовища забруднення вибухонебезпечними предметами з метою кращого визначення того, де є забруднення ВНП, а де його немає, а також з метою підтримки при визначенні черговості в разі повернення земельної ділянки та в процесі прийняття рішень шляхом надання доказів.
Технічне обстеження (ТО)	Відноситься до збору та аналізу даних з використанням належних технічних заходів щодо присутності, типу, поширення та середовища забруднення вибухонебезпечними предметами з метою кращого визначення того, де є забруднення ВНП, а де його немає, а також з метою підтримки при визначенні черговості в разі повернення земельної ділянки і в процесі прийняття рішень шляхом надання доказів.

¹Саморобні вибухові пристрої (IED), що відповідають визначенню «бомби, бомби-пастки та інші пристрої, спрямовані на вибухові дії», підпадають під розмінування, коли їх усунення робиться в гуманітарних цілях і на територіях, де припинені активні бойові дії.

ФОТО ПРАВОРУЧ: Цей 12-річний колумбійський хлопчик втратив ліву руку під час вибуху міни в 2014 р. Він пройшов сеанси фізичної реабілітації і отримав психолого-соціальну допомогу. © J.M.Vargas/NI

Допомога потерпілим (VA)	Відноситься до дій, спрямованих на забезпечення задоволення потреб потерпілих і дотримання їх прав. Включає невідкладну допомогу і регулярну медичну допомогу, фізичну реабілітацію (включаючи протезування і ортезування), психо-соціальну підтримку і залучення в соціально-економічне життя, а також розробку концепції і збір даних, - все, що спрямоване на підтримку повноцінної участі потерпілих в суспільному житті при відсутності дискримінації.
Короткий перелік Вашингтонської групи (WGSS)	Короткий перелік питань про обмежені можливості від Вашингтонської групи

ВСТУП

Цей документ, побудований на першій редакції, яка підготовлена «ХАЛО Траст» (HALO Trust) (HALO), Консультативною групою з мін (MAG), Допомогою норвезького народу (NRA), являє собою спробу дати загальне визначення бенефіціарів в протимінній діяльності. З метою забезпечення стандартизованого і порівнянного способу збору даних про бенефіціарів, придатного для використання зацікавленими сторонами, зайнятими діяльністю з розмінування, ми спиралися на наш досвід і поділилися оптимальними практичними методами в рамках програм з розмінування в усьому світі, а також уроками, витягнутими з визначення і ідентифікації бенефіціарів.

Ці дії були ініційовані загальним бажанням більш ефективно виміряти проміжні і довгострокові результати протимінної діяльності. Нам видається основним те, що люди знаходяться в епіцентрі всіх аспектів нашої роботи, а також те, що для того, щоб оператори, донори і державна влада забезпечували потреби і прагнення людей, обслуговуванням яким ми займаємося в центрі, необхідно точно позначити, хто ці люди. Тільки після визначення того, хто є бенефіціар, ми можемо в повній мірі зрозуміти їх пріоритети і визначити, як краще працювати в напрямку цих пріоритетів за участю всіх зацікавлених сторін.

Ми вважаємо, що тільки визначення і облік бенефіціарів цілеспрямованим і точним чином повинен бути відправною точкою для сектора протимінної діяльності. Чітке розуміння довгострокових результатів нашої роботи і методологія оцінки потенціалу є невід'ємною частиною ефективного впровадження, моніторингу та оцінки операцій з розмінування, а також можливості розуміти і чітко визначити користь, принесену нашою роботою. Ми сподіваємося, що цей документ і комплексний підхід, який застосований при його розробці, послужить основою для подальших дій в цьому напрямку.

Перше видання було завершено в листопаді 2016 року і представлено на 21 Міжнародній зустрічі Директорів національних програм з розмінування і радників ООН в 2017 р. З тих пір визначення були розширені, вони використовувалися в постраждалих країнах і були адаптовані для деяких ключових донорів і для національних органів, зайнятих протимінною діяльністю. Друге видання включає удосконалення та пояснення до цих визначень, які засновані на польовому досвіді і на більш широкій консультативній діяльності за участю відповідних зацікавлених сторін і операторів.

МЕТА

Цей документ надає стандартні визначення та керівництва з вимірювання, записів і відображення у податковій звітності кількості бенефіціарів при вибіркових завданнях в разі ІНРМ, вивільненні землі, допомоги потерпілим та утилізації вибухонебезпечних предметів (EOD). Керівництва не включають визначення бенефіціарів для двох залишених основних елементів протимінної діяльності: правозахисної діяльності і знищення запасів боєприпасів.

Ми сподіваємося, що цей документ можна використовувати як керівництво для інших операторів протимінної діяльності, донорів та державних органів, щоб поділитися оптимальними практичними методами і внести свій вклад в міжнародні стандарти для сектора звітності про бенефіціарів.² Операторам слід перекласти цей документ на місцеві мови, а подальше виконання зворотного перекладу та експертної оцінки, що здійснюється державними органами та іншими операторами, забезпечить повне розуміння визначень.

² Деякі аспекти цих визначень і посібників вже включені в Додаток В МСПМД 05.10, а також МСПМД 07.10, МСПМД 07.11, МСПМД 09.30, TNMA 10.20/01, МСПМД 12.10 та МСПМД 13.10

ПРИНЦИПИ

З метою забезпечення єдності критеріїв при розробці та оцінюванні визначень ці стандартні визначення бенефіціарів базуються на наведеному нижче переліку принципів.

Міркування, що лежать в основі всіх термінів, повинні бути чіткими і мати обґрунтування стосовно до кожної програми і повинні бути пов'язані з наступними принципами:

³ Відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй з прав дитини, дитина визначається як «людська істота, яка не досягла 18 років».

⁴ Відносно збору даних про обмеження можливостей наводиться посилання на Короткий перелік питань про обмежені можливості від Вашингтонської групи, пояснення про що наводяться нижче.

Збір даних, що стосуються осіб з обмеженими МОЖЛИВОСТЯМИ

Будь-яка діяльність, яка пов'язана з ПМД, повинна проводитися в доступній формі і заохочувати включення широких і різноманітних груп населення. Збір даних з розбивкою за обмеженими можливостями являє собою важливий засіб для досягнення цієї мети. Якщо діяльність по зв'язках зі громадами, НТО, ІНРМ, допомога постраждалим⁵ не включає всіх зацікавлених сторін і не є доступною для осіб з обмеженими можливостями, проекти не можуть в повній мірі відповідати різним потребам громад.

Первинними цілями збору даних про осіб з обмеженими можливостями є:⁶

1. Досягнення розуміння того, як впливає забруднення на людей з обмеженими можливостями, що дасть можливість це врахувати при розстановці пріоритетів для НТО, ТО, очищення, ІНРМ і допомоги потерпілим. Сюди включається збір даних про потерпілих від нещасних випадків, що диференціюються залежно від обмеження можливостей. Розуміння того, хто вже належав до осіб з обмеженими можливостями до нещасного випадку з ВВП, сприяло, наприклад, більш ефективній постановці мети при ІНРМ.
2. Визначення поведінкових, фізичних, організаційно-правових і комунікаційних бар'єрів, що перешкоджають участі осіб з обмеженими можливостями в НТО, ІНРМ, та допомоги потерпілим. При наявності цієї інформації організація може вдосконалити свої програми і механізми шляхом усунення бар'єрів і задіяти координаторів з метою забезпечення участі осіб з обмеженими можливостями. Ця інформація також надає дані про рішення щодо навчання персоналу, підвищення рівня обізнаності, а також щодо прогалін з точки зору потенціалу в організації.
3. При подальшому удосконаленні планування та розстановки пріоритетів у проекті в першу чергу нВВПбхідно також врахувати погляди і пріоритети людей з обмеженими можливостями. Для збору нВВПбхідних якісних даних рекомендується використовувати фокус-групи та опитування.
4. Моніторинг з метою з'ясування, інформують чи особи з обмеженими можливостями НТО і чи отримують допомогу від повернення землі, зв'язку з громадами, ІНРМ та допомоги потерпілим таким же чином, як інша частина громади.
5. Оскільки основним пріоритетом є скорочення нерівності і супутнє цільове визначення людей, які є найбільш уразливими, дані, що стосуються осіб з обмеженими можливостями, можуть ілюструвати охоплення роботи, що проробляється.

Рекомендованим мінімальним стандартом для визначення осіб з обмеженими можливостями при здійсненні протимінної діяльності є Короткий перелік питань про обмежені можливості від Вашингтонської групи (WGSS). Його слід включати при зборі даних на індивідуальному рівні або на рівні домоволодіння і застосовувати до осіб у віці від шести років. Питання WGSS не підходять для збору даних на рівні групи або громади.

Питання охоплюють шість функцій: зір, слух, ходьба, когнітивна діяльність, самообслуговування і комунікація. Ці функції були обрані, оскільки при відсутності відповідної адаптації вони можуть бути пов'язані з ризиком обмеження участі. Таким чином, дані слід використовувати для допомоги операторам та іншим зацікавленим особам при ідентифікації бар'єрів за участю в обстеженні, ІНРМ, допомоги потерпілим, а також для забезпечення можливості усунення або скорочення цих бар'єрів, що надасть можливість особам з обмеженими можливостями брати участь нарівні з іншими. Цей стандартний перелік вузьконаправлених питань також дозволяє

⁵ Далі, не можна допускати, щоб послуги, яких потребують потерпілі, були всВВПохоплюючими самі по собі; операторам слід бути готовими приймати це до уваги при оперативному підході.

⁶ Ці цілі адаптовані на основі семи викладених в Керівництві Міжорганізаційної тематичної робочої групи щодо включення осіб з обмеженими можливостями в гуманітарну діяльність. Заохочується дотримання операторами посібників ІАСС з метою забезпечення включення в діяльність осіб з обмеженими можливостями. <https://interagencystandingcommittee.org/iasc-task-team-inclusion-persons-disabilities-humanitarian-action/documeНТО/iascguidelines>

проводити порівняння по країнам або субнаціональним регіонах, а також між цільовими спільнотами і учасниками діяльності. Детальні навчальні матеріали та ресурси з цих питань і їх використання доступні на сайті Вашингтонської групи.⁷

При описі охоплення і впливу на макрорівні або у випадках, коли безпосередній збір інформації про осіб з обмеженими можливостями є закритим або нездійсненним з інших причин, дані можна отримати з державних чи інших другорядних джерел.

ФОТО ЗВЕРХУ: гористий регіон Дарваз на північному сході Афганістану досі сильно забруднений протипіхотними мінами. Ці діти з села Джанмарж Бала повинні знати, як розпізнати вибухонебезпечні залишки війни і не підходити до них під час гри на вулиці. © FSD

ПРОСВІТА ВІДНОСНО РИЗИКУ, ЯКИЙ ПОВ'ЯЗАНИЙ З ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

Визначення бенефіціарів

Прямі бенефіціари визначаються як люди, які отримують повідомлення про безпеку з метою просвіти щодо ризику, пов'язаного з вибухонебезпечними предметами⁸:

- через міжособистісну взаємодію при ІНРМ;
- через масові і цифрові ЗМІ при ІНРМ;
- шляхом навчання тренерів з ІНРМ.

⁷ Див. Інструменти для збору даних, розроблені WG за статистикою обмеження можливостей і їх рекомендоване використання: <http://www.washingtongroupdisability.com/wp-content/uploads/2016/12/WG-Document-1-Data-Collection-Tools-Developed-by-the-Washington-Group.pdf> (р. 7) та The Washington Group E-Learning Tools and Webinars: <http://www.washingtongroup-disability.com/washington-group-question-sets/e-learningtools/>

⁸ Див. МСПМД 12.10

Звіт про прямий підрахунок бенефіціарів повинен складатися окремо для кожної з трьох категорій презентації, і цифри не слід підсумувати. Методи вимірювання прямих бенефіціарів наведені в таблиці нижче.

Непрямі бенефіціари при ІНРМ включають людей, які навчаються у осіб, безпосередньо які отримують повідомлення при ІНРМ; напр., батьки і рідні брати і сестри школярів. Незважаючи на безумовну цінність наявності непрямих бенефіціарів при ІНРМ, їх складно підрахувати або зробити точний попередній підрахунок. Таким чином, щодо просвіти, пов'язаної з ризиками, непрямих бенефіціарів нВНПбхідно підраховувати тільки за запитом донорів або державних органів з ПМД.

Тип	Опис	Приклади	Метод вимірювання
Міжособистісний при ІНРМ [Просвіта в МСПМД 12.10]	Двосторонній процес, який включає передачу і набуття знань, поведінки і практики шляхом навчання. Міжособистісний тип може включати онлайн засоби, поки вони роблять можливим взаємодію.	Колективні види діяльності, презентації (короткі або тривалі), театральні п'єси, лялькові вистави, культурні заходи, відвідування шкіл, малих віртуальних групових зустрічей та ін.	Кількість осіб у віці шести років або старше, які присутні при всіх основних повідомленнях на зустрічі, з розбивкою за статтю та віком. Про бенефіціарів на зустрічах загальноосвітнього характеру слід повідомляти окремо на підставі зустрічей ad hoc або тих, що іншим чином обмежені за часом і з області застосування.
Масові і цифрові ЗМІ при ІНРМ [Які підпадають під поширення інформації для громадськості ⁹ в МСПМД 12.10]	Первинна одностороння форма комунікації, яка дає можливість надавати великій кількості людей відповідну інформацію і рекомендації ефективним, економічним способом і вчасно.	ЗМІ (ТБ, радіо, преса); соцмережі / цифрові ЗМІ, включаючи додатки для обміну повідомленнями.	Прогнозована кількість людей, що охоплюється кампанією, з розбивкою за статтю та віком, коли це можливо.
Тренінги для тренерів [Навчання в МСПМД 12.10]	Спорядження тих, хто не входить в сектор розмінування, з метою проведення ІНРМ-зустрічей або відправки повідомлень в рамках ІНРМ.	Активісти в громаді, викладачі, члени неурядових організацій та ін., які мають знання та / або матеріали, нВНПбхідні для поширення повідомлень в рамках ІНРМ.	Кількість людей, які пройшли навчання, з розбивкою за статтю, віком і статусом обмеження можливостей, коли це можливо.

Керівництво з вимірювання та відображення у податковій звітності бенефіціарів при ІНРМ

- нВНПбхідно подавати звіт про дії, спрямовані на охоплення осіб з обмеженими можливостями; при цьому слід розуміти, що включення питань WGSS в ІНРМ-зустрічі не є загальноздійсненим (див. нижче Принципи).
- Прийнято вважати, що подвійний облік прямих бенефіціарів при ІНРМ може бути неминучий (оскільки облік індивідуальних учасників не ведеться).

⁹ Поширення загальнодоступної інформації, крім мас-медіа, включає інші засоби, такі як білборди, постери, листівки, брошури, стікери та ін.

- Проте, операторам рекомендується окремо вести облік кількості людей, які є новими одержувачами допомоги під час зустрічей з міжособистісною взаємодією. Це матиме практичне значення, *inter alia*, в ситуаціях недавнього або поточного конфлікту, в результаті якого відбулося забруднення вибухонебезпечними предметами; в ситуаціях, коли пересування внутрішньо переміщених осіб / біженців має на увазі людей, які піддавалися ризику на територіях, де їм незнайомий характер і масштаби забруднення; а також на територіях, які піддавалися тривалому забрудненню, де ІНРМ входить до шкільної програми.
- Прямих бенефіціарів за допомогою цифрових ЗМІ (соцмережі / SMS) можна підрахувати, використовуючи дані, надані медіа-провайдером (напр., кількість користувачів на певній території, унікальних користувачів, кліків по посиланнях, наявних коментарів та ін.). Ці підрахунки повинні в загальних рисах відображати потенційне охоплення в мережах і, в другу чергу, повинні надавати інформацію про те, скільки людей взаємодіяли таким чином, щоб можна було зробити підрахунок. У випадках, коли це можливо, слід вести облік гВНПграфічного положення користувачів і повідомляти про нього з метою визначення того, чи досягає повідомлення призначеної аудиторії.
- Прямих бенефіціарів через мас-медіа ¹¹ (радіо- і телетрансляції, преса / інтернет-видання) можна підрахувати, використовуючи показники, що стосуються середовища, дня і часу трансляції там, де вони доступні, або кількості передплатників. Там, де дані про радіо- / ТВ-користувача недоступні, попередній розрахунок прямих бенефіціарів можна зробити в залежності від гВНПграфічного охоплення радіо / ТВ-каналу і середньої кількості прогнозованих слухачів / глядачів під час передачі ІНРМ-повідомлень. ГВНПграфічне поширення повідомлень слід фіксувати і відображати в звітах, щоб визначити, які території, забруднені мінами, що не охоплені і навпаки, чи не поширюється повідомлення занадто далеко і не призводить це до нагнітання страху. Слід уникати нагнітання цифр, як зазначено в принципах цих посібників. Зокрема, якщо повідомлення транслюються з повторами, або в рамках їх серії, операторам не слід множити показники кількості глядачів чи слухачів на число трансляцій; оператору слід повідомляти середнє число глядачів / слухачів один раз за всю послідовність трансляцій.
- Прямі бенефіціари при підготовці тренерів - це тільки ті, хто буде забезпечувати ІНРМ, наприклад, активісти громади та викладачі, а також ті, хто перебуває за межами сектора ПМД, і хто буде навчати інших, як надавати ІНРМ - повідомлення (навчання тренерів). Сюди не включають інституційне ІНРМ, яке іноді називають «тренінг».
- Як правило, не слід робити підрахунок прямих бенефіціарів для інформаційних, просвітницьких та комунікаційних (ІЕС) матеріалів, таких як постери, білборди, мурали, листівки, стікери та ін. Переважно повідомляти кількість встановлених або поширених одиниць. Виняток становлять випадки, коли ІЕС включають первинні засоби ІНРМ, наприклад, надзвичайна кампанія ІНРМ для важкодоступних громад.
- Важливо підкреслити, що, щоб уникнути отримання перебільшених підсумкових показників, не слід підсумувати показники по різних категоріям бенефіціарів при ІНРМ. Крім того, оскільки підрахунок бенефіціарів може проводитися більше одного разу для кожного виду діяльності з ІНРМ, наприклад, в зв'язку з тим, що особи відвідали більше однієї зустрічі, важливо не будувати припущень щодо «суцільного охоплення», який досягається, коли число бенефіціарів досягає або наближається до показника популяції для будь-якої такої території.
- У звітності слід чітко розділяти різні типи ІНРМ і націлюватися на диференціювання даних в рамках аналізу даних. В цілому, будь-яка діяльність повинна бути описана і підрахована, незважаючи на те, що може бути складно розрахувати кількість прямих бенефіціарів.
- Незважаючи на те, що діяльність з ІНРМ приносить користь одержувачам допомоги, число бенефіціарів не може відобразити, чи є бажані зміни поведінки або збільшення безпеки і надійності результатом цієї діяльності. Таким чином, практикуючі фахівці з ІНРМ повинні мати механізми моніторингу та оцінювання, щоб зробити оцінку негайних і проміжних результатів і показників впливу.

¹⁰ ІНРМ, надане школами, вимагає від Міністерства освіти, щоб воно надало системі освіти керівництва, в яких було б вказано, як робити підрахунок прямих бенефіціарів і чи слід підраховувати також нових бенефіціарів. Підрахунок учнів передбачається проводити один раз на навчальний рік і вказувати тих, хто отримує допомогу при ІНРМ, і відзначити, чи було це для них в перший раз.

¹¹ У певних обставинах один і той же засіб може бути розцінений або як ЗМІ, або як ІЕС. Різниця полягає в тому, чи є надійні засоби для підрахунку кількості людей, які отримують повідомлення за допомогою цих засобів. Наприклад, використання гучномовців може бути частиною цілеспрямованої кампанії, націленої на певну групу бенефіціарів (ЗМІ), кількість яких можна легко розрахувати, чи ж може бути частиною масової комунікації (ІЕС), - в цьому випадку кількість бенефіціарів важче розрахувати точно.

ВИВІЛЬНЕННЯ ЗЕМЛІ

Визначення бенефіціарів

Бенефіціарів при вивільненні земельних ділянок¹² слід підраховувати тільки для очищених або скорочених земельних ділянок. Загальне правило полягає в тому, що не слід підраховувати бенефіціарів на виключених земельних ділянках; виключення складають випадки, коли є явне, задокументований доказ того, що земельна ділянка не використовується через страх або через підозри, і що, після нетехнічного обстеження бенефіціари можуть бути чітко ідентифіковані як ті, хто використовує / буде використовувати земельну ділянку (напр., це можна застосувати до постконфліктної стадії, до міських умов).

Прямі бенефіціари визначаються як індивідууми (жінки, дівчата, хлопчики і чоловіки), життя і кінцівки яких захищені, оскільки вони фізично використовують / використовуватимуть розчищену і скорочену земельну ділянку після очищення для виробничої і / або часто і / або постійно здійснюваної діяльності.¹³ Крім того, всі інші особи, які проживають в домоволодінні, повинні враховуватися як прямі бенефіціари, оскільки на них прямо відбилася б смерть або каліцтво, отримане людиною, що використовує землю.

Непрямі бенефіціари визначаються як ті, хто може отримувати вигоду від розчищеної земельної ділянки, оскільки вони є членами того ж співтовариства, що і прямі бенефіціари, проте самі не використовують розчищену земельну ділянку. Така вигода може виявлятися в поліпшенні загальної економічної ситуації в суспільстві, до зниження ризику або поліпшенні загального економічного становища. Для забезпечення послідовності по всій країні підрахунок непрямих бенефіціарів слід проводити, використовуючи дані населення для найменшої адміністративної одиниці¹⁴, найближчій до розчищеної або скороченої земельної ділянки, мінус загальна кількість прямих бенефіціарів.

У таблиці нижче визначено шість категорій використання земельних ділянок. У них наводиться керівництво про те, як робити підрахунок і визначати прямих бенефіціарів на підставі способів очікуваного використання земельної ділянки через шість-дванадцять місяців після його повернення.

¹² Див. МСПМД 07.11 для визначень ключових термінів, пов'язаних з поверненням земельної ділянки.

¹³ Див. МСПМД 05.10 Додаток В.

¹⁴ Найменша адміністративна одиниця може бути визначена як адміністративний поділ четвертого рівня (або менше) всередині країни: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_administrative_divisions_by_country. Проте, стосовно до міста, як найменшої адміністративної одиниці можуть виступати житлові райони або квартали. У деяких випадках в сільській місцевості найменша адміністративна одиниця, як позначено відповідним урядовим органом, може бути занадто великою, і в таких випадках, її слід визначати як село або адміністративний центр. Між зацікавленими особами всередині країни має бути досягнуто згоди, однак слід дотримуватися принципу уникнення перебільшених показників; це, зокрема, може бути важливо в тих випадках, коли показники популяції неточні через конфлікт, переміщення або присутності кочових груп.

ФОТО ВНИЗУ: Збір урожаю цибулі на розчищеній земельній ділянці в Шрі-Ланці © The HALO Trust

ФОТО ПРАВОРУЧ: Життя в Південному Судані на території, яка деякий час тому була замінована © Sean Sutton/MAG

Категорії використання земельних ділянок і визначення прямих бенефіціарів

ОЧКУВАНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	ВИЗНАЧЕННЯ ПРЯМОГО БЕНЕФІЦІАРА
<p>ПОВ'ЯЗАНЕ З МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ Реабілітація / будівництво житла і селищ, включаючи постійне житло, комплекси будівель, тимчасових притулків і укриття або тимчасові поселення.</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях, які проживають / проживатимуть або поселені / будуть поселені в існуючій або новій селища / комплекси будівель, житла / притулку на поверненій земельній ділянці.</p>
<p>СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ Вирощування, сад або город і інтенсивне утримання худоби на пасовище (там, де це найчастіше може бути застосовано до цієї країни).</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях (включаючи, якщо це значимо, робочих), які використовують / використовуватимуть повернену земельну ділянку під вирощування врожаю, під сад або город або для інтенсивного утримання худоби на пасовищі.</p>
<p>ГРОМАДСЬКІ МІСЦЯ / ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ Обслуговування населення, таке як будівлі медичних організацій, будівлі навчальних закладів, спортивні та ігрові майданчики, магазини та ринки, громадські / адміністративні будівлі, а також культурні, релігійні та рекреаційні установи.</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях, які використовують / використовуватимуть або працюють / працюватимуть в будівлях¹⁵ на поверненій земельній ділянці.</p>
<p>ПРИРОДНІ РЕСУРСИ Полювання, збиральництво, збір природних матеріалів, використання водних ресурсів (включаючи побутове використання, таке як приготування їжі, купання або миття тварин і рибальство). Інтенсивний зміст тварин на пасовище може відповідати цій категорії, якщо воно найчастіше може бути застосовано до цієї країни.</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях, які часто¹⁶ використовують / часто будуть використовувати повернену земельну ділянку під збиральництво, рибальство, полювання, збір матеріалу, використання природних водних ресурсів або для інтенсивного утримання тварин на пасовищі.</p>
<p>ІНФРАСТРУКТУРА (ТІЛЬКИ МАЛИЙ – СЕРЕДНІЙ МАСШТАБ)¹⁷ Земельна ділянка, повернена для безпечного використання / будівництва малої / середньої інфраструктури, такої як іригаційна інфраструктура, свердловини, колодязі, місцеві лінії електропередачі та ін.</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях, які часто¹⁶ використовують / часто будуть використовувати інфраструктуру малого / середнього масштабу, таку як іригаційна інфраструктура, свердловини, колодязі, місцеві лінії електропередачі, телекомунікаційна інфраструктура та ін. на поверненій земельній ділянці.</p>
<p>ДОСТУП (У ТОМУ ЧИСЛІ ДОРОГИ І МОСТИ) Земельна ділянка, повернена для безпечного використання / будівництва / поновлення шляхів доступу, включаючи стежки, дороги і мости.</p>	<p>Кількість людей в домоволодіннях, які використовують / використовуватимуть стежки, дороги або мости в якості первинного шляху доступу, і / або кількість людей, які регулярно¹⁸ перетинають повернену земельну ділянку, щоб дістатися до іншої земельної ділянки.</p>

¹⁵ Послуги з великою закріпленою територією (напр., лікарні / філіальні підрозділи) важко класифікувати щодо кількості бенефіціарів, і підрахунок на них слід проводити окремо від цього підрахунку бенефіціарів, щоб уникнути перебільшень і невірного відображення користі. Про бенефіціарів щодо цих послуг необхідно повідомляти іншими способами, напр., проводити аналіз конкретних випадків.

¹⁶ Різні види послуг можуть мати різні визначення того, що таке «часто» стосовно до використання. Вони повинні бути визначені відповідно до особливостей кожної програми і відповідати державним стандартам (напр., в секторі здоров'я і освіти).

¹⁷ Кількість бенефіціарів від інфраструктури великого масштабу (напр., залізничних ліній, головних ліній електропередач та ін.) визначити важко, і про нього слід повідомляти окремо від підрахунку прямих і непрямих бенефіціарів, щоб уникнути перебільшень і невірного відображення користі. Про бенефіціарів щодо цих послуг слід повідомляти іншими способами, напр., проводити аналіз конкретних випадків.

¹⁸ «Регулярно» визначається як один і більше разів на тиждень. Для того щоб підрахувати регулярне використання стежок і доріг, рекомендується використовувати середню кількість людей в день. Проте, оператори всередині країни повинні прагнути до узгодженості визначень.

Керівництво з вимірювання і відображення в звітності бенефіціарів при вивільненні земельної ділянки

- Підрахунок бенефіціарів можна виконувати на різних етапах діяльності: до очищення (прогнозовані одержувачі) або після очищення¹⁹ (фактичні одержувачі). НВНПбхідно уточнювати, чи цифри, які повідомляються показниками до або після очищення. Зокрема, нВНПбхідно відзначити, що термін «прогнозовані» не означає, що підрахунок бенефіціарів на етапі до очищення є розрахунковою кількістю. Підрахунок бенефіціарів проводиться за допомогою стандартних процесів нагляду (НТО, обстеження домоволодіння, обстеження спільноти, реєстрація повернення вимушених переселенців та ін.), а фактичне використання ними земельних ділянок є прогнозованим і не відомо до повного повернення земельної ділянки, оскільки можуть мати місце інші чинники, що перешкоджають використанню земельної ділянки протягом періоду від шести до дванадцяти місяців.
- Якщо інше не обумовлено донором, при наданні звітів донорам протягом терміну дії договору, про прогнозованих бенефіціарів слід повідомляти на початку виконання кожного завдання командами в рамках цього договору з донором, а їх підрахунок слід проводити тільки один раз для кожного завдання (для прямих бенефіціарів) і для найменшої адміністративної одиниці (для непрямих бенефіціарів) протягом періоду дії договору з донором. У разі, коли зібрано фактичне число бенефіціарів, його слід використовувати для оцінки прогнозованих бенефіціарів, а донорів слід тримати в курсі щодо будь-яких значущих змін і причин їх виникнення.
- Підрахунок фактичних бенефіціарів, як правило, слід проводити через шість-дванадцять місяців після завершення очищення. Проте, слід враховувати використання земельної ділянки, що дозволить підрахувати кількість бенефіціарів під час досягнення піку використання, напр., у випадку з сільськогосподарською земельною ділянкою підрахунок бенефіціарів в ідеалі повинен проводитися під час сезону збору врожаю або оранки, що може мати місце раніше, ніж через шість місяців. Робити підрахунок бенефіціарів можна також в рамках довгострокових результатів або оцінки впливу; тим не менш, підрахунок бенефіціарів слід проводити в період до очищення на підставі прогнозованого використання земельної ділянки в період від шести до дванадцяти місяців після очищення.
- Звіт про кількість бенефіціарів для донорів надається згідно з договором. Таким чином, очікується, що подвійний облік бенефіціарів матиме місце протягом різних циклів договору, і донорам не слід підсумувати ці показники бенефіціарів за різними договорами. Для внутрішніх цілей бенефіціарів від кожного завдання слід вказувати в звіті один раз, щоб уникнути їх подвійного обліку в організаційних звітах (напр., в річних звітах).
- У деяких обставинах одні і ті ж люди можуть бути прямими одержувачами допомоги від більш, ніж одного завдання (напр., домоволодіння може отримувати користь безпосередньо від очищення його сільськогосподарської земельної ділянки, а пізніше - як користувачі комунального господарства на поверненій земельній ділянці). Щоб уникнути подвійного обліку прямих бенефіціарів в цих обставинах, буде потрібно невідповідне зусилля при фіксації і перехресній перевірці з метою встановлення кожного з них. У разі, коли таке неможливо, оператору слід зробити помітку в своєму звіті, і можна надати аналіз конкретних випадків.
- У випадках, коли одні і ті ж люди опиняться прямими одержувачами допомоги від множинних завдань, які, ймовірно, будуть виконуватися в один і той же час, і коли кількість бенефіціарів, включених в кожну задачу, буде призводити до значного подвійного обліку, для уникнення подвійного врахування до фіксації і включення в звіт бенефіціарів можна застосувати кластерний підхід або підхід на рівні спільноти. У цих випадках слід фіксувати загальну кількість прямих і непрямих бенефіціарів для кластера завдань або для спільноти і вказувати цих бенефіціарів в звіті тільки один раз в рамках одного договору. Операторам рекомендується продовжувати фіксувати дані про бенефіціарів на рівні завдання, на додаток до тих, що фіксуються на рівні кластера завдань, з метою встановлення черговості.
- При наданні звіту донорам число бенефіціарів слід вказувати за перший квартал / звітний період, протягом якого спеціальною командою донора проводилася робота над завданням відповідно до договору. Якщо додаткові площі очищені в громаді протягом періоду дії договору і наводяться в звітах в наступних кварталах, то вважається, що деякі прямі бенефіціари можуть вже бути підраховані як непрямі бенефіціари з цієї громади в попередньому кварталі. У цих випадках оператору слід повідомити донора про можливий подвійний облік і, якщо це доцільно і здійснимо, скорегувати загальне число бенефіціарів.
- Для підрахунку кількості домоволодінь, помноженого на розмір середнього домоволодіння, бажано використовувати реальних людей. Там, де це неминуче, джерело середнього показника з домоволодіння слід зафіксувати і узгодити з іншими зацікавленими особами всередині країни.²⁰

¹⁹ Термін «після очищення» в цьому розділі ставиться до повернення земельної ділянки шляхом очищення і скорочення, а не виключення.

ФОТО ЗВЕРХУ: Діти з початкової школи Санта-Хелена на конях рано вранці. Деякі з цих дітей приїжджають з місць, які знаходяться в двох годинах їзди звідси. Санта-Хелена, район Мета, Колумбія. © Giovanni Diffidenti/NPA

- У випадках, коли сім'ї з великою кількістю членів можуть проживати в одному житлі, операторам слід визначати членів домоволодіння як «осіб, які проживають разом, разом забезпечують харчування або інші істотні кошти для життя».²¹ Крім того, щоб уникнути перебільшених показників прямих бенефіціарів оператору слід визначити межі домоволодіння як тих, хто або постійно, або регулярно проживає в одному і тому ж житлі, і не слід включати в ці межі членів сім'ї, які проживають в іншому місці (якщо тільки вони також не визначаються як ті, хто використовує / буде використовувати розчищену і скорочену земельну ділянку в період після очищення).
- Що стосується касетних боєприпасів є складність при підрахунку прямих бенефіціарів на етапі до очищення, оскільки розмір полігону, на якому виконується завдання (або займана площа) часто збільшується під час очищення і стає менш виразним.

У цих ситуаціях операторам слід:

- а) прагнути якомога точніше визначити небезпечну територію під час обстеження перед повним очищенням; і
- б) в разі, якщо неможливо уникнути змін в показниках прямих бенефіціарів, повідомити відповідних зацікавлених осіб про будь-які коливання в попередніх звітах про бенефіціарів.

Категорії використання земельних ділянок

- Під час оцінок на етапі до очищення операторам не рекомендується запитувати тільки одну категорію первинного використання земельної ділянки для всієї обстежуваної площі, на якій виконується завдання (за винятком випадків, коли в реальності є лише один тип прогнозованого використання земельної ділянки), оскільки така дія може надати некоректний вплив на встановлення черговості при розчищенні.
- Якщо під час оцінки на етапі до очищення визначаються категорії множинного прогнозованого використання земельної ділянки для одного завдання, належна практика пропонує оператору

²⁰ Ці визначення визнають, що підрахунок членів домоволодіння як прямих бенефіціарів може бути важко виробленим стосовно в певних видів використання земельних ділянок, напр., Якщо мова йде про прямі бенефіціарів від доріг, шкіл, лікарень та інших видів обслуговування населення. При включенні членів домоволодіння в даному випадку, оператор повинен діяти на власний розсуд, дотримуючись при цьому ключового принципу - слідувати визначень, які є якомога більш реалістичними і дозволяють уникнути перебільшених показників.

²¹ Це визначення взято у Відділі статистики ООН: <https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/sconcerns/family/#docs>

фіксувати це роз'єднання у вигляді відсотків, які в підсумку дорівнюють 100%. При нВНПбхідності ці відсотки можуть потім переводитися в площу земельної ділянки.

Непрямі бенефіціари

- Найменша адміністративна одиниця усередині країни для розрахунку непрямих бенефіціарів повинна узгоджуватися між усіма зацікавленими особами. Цю одиницю також слід використовувати в IMSMA або в подібних базах даних всередині країни.
- Там, де точні або надійні дані про населення недоступні для розрахунку непрямих бенефіціарів, або де адміністративні одиниці нелегко визначити, або вони вважаються нерационально великими для такого методу, в програмі слід задіяти відповідних менеджерів з організації і проконсультуватися з місцевими органами з метою визначення більш точних методів вимірювання непрямих бенефіціарів стосовно цієї ситуації.
- Коли є значна кількість прямих бенефіціарів, які визначаються як ті, що живуть за межами найближчої найменшої адміністративної одиниці, є ризик, що показник непрямих бенефіціарів може виявитися нижче нуля. Мова, зокрема, йде про ситуацію на деяких міських територіях або там, де прогнозоване використання земельної ділянки в основному стосується комунально-побутового обслуговування / обслуговування населення. В таких обставинах належна практика пропонує оператору або а) за замовчуванням звести число непрямих бенефіціарів до нуля (щоб не робити негативних чисел); або б) там, де це можливо, розрізняти, хто з прямих бенефіціарів живе за межами найменшої адміністративної одиниці, а, потім, виключати цю відібрану групу з обліку непрямих бенефіціарів.
- У разі якщо очищена або скорочена територія лежить всередині або між двома або більше місцевостями, підрахунок непрямих одержувачів може проводитися з використанням популяцій обох / всіх постраждалих найменших адміністративних одиниць (мінус прямі бенефіціари), за умови, що обидві / всі найменші адміністративні одиниці насправді мають доступ до території

(напр., не позбавлені доступу через відстані або наявності природних бар'єрів).

- Зацікавлені особи, які працюють в межах однієї країни, повинні приходити до згоди з цього питання, щоб вчасно оновлювати дані про популяції, - як правило, один раз на рік, але це може залежати від регулярності даних перепису.

Додаткові фактори

- Можна продовжувати подальше доопрацювання визначень стосовно до своєї країни в рамках цих програм, але визначення програми слід в широкому сенсі приводити у відповідність із загальними визначеннями, наведеними на сторінці 13, слід також враховувати будь-які національні стандарти або керівництва, що стосуються визначень бенефіціарів. Будь-які точні визначення для конкретної програми слід створювати після консультації з відповідними менеджерами з організації і координувати їх між операторами всередині країни, щоб забезпечити послідовність в рамках програм організації і між операторами.
- Є випадки, коли діяльність з повернення земельної ділянки здійснюється стосовно до цієї території багато разів. Наприклад, після певного періоду часу і в залежності від вимог до використання земельної ділянки після досліджень на поверхні можуть проводитися підповерхневі дослідження. У цьому випадку число бенефіціарів може переглядатися, але воно не повинно подвоюватися.
- Маркування вибухонебезпечних предметів та небезпечних територій, включаючи встановлення огорож, проводиться операторами. Маркування може являти собою діяльність з порятунку людей, застереженню людей про те, щоб вони не входили на небезпечні території протягом тривалих періодів часу, поки не виявиться можливим звільнення або EOD. Розрахунок бенефіціарів при маркуванні не був включений в цей документ.
- При включенні в звіт бенефіціарів з виключеної земельної ділянки (див. вище для особливих обставин) їх слід вказувати окремо від бенефіціарів при очищенні або скороченні.

ДОПОМОГА ПОТЕРПІЛИМ

Визначення бенефіціарів

У випадку допомоги потерпілим (VA) прямі бенефіціари визначаються як потерпілі від вибухонебезпечних предметів (ВНП)²², про які йде мова або які отримують послуги в секторах, куди відноситься VA, як викладено в колонці нижче.

Допомога потерпілим відноситься до наступних секторів: невідкладна та регулярна медична допомога; реабілітація, включаючи протезування та ортезування; психічне здоров'я та психолого-соціальна підтримка; а також соціально-економічна складова, напр., інклюзивна освіта, самозайнятість або найм на роботу, а також інклюзивні заняття спортом, відпочинок та культурна діяльність.

До прямих бенефіціарів можуть відноситись інші люди, які мають такі ж потреби, відповідно до принципу відсутності дискримінації, яким керуються при допомозі потерпілим.

Непрямі бенефіціари у випадку допомоги потерпілим включають дві групи:

- Люди, які встановлені відповідно до МСПМД 13.10²³ та надали свою інформацію організаціям, які надали послуги у секторі, до якого відноситься допомога потерпілим.
- Люди, які живуть у тому ж домоволодінні, що і прямі бенефіціари.

²² МСПМД 13.10 визначає «потерпілих» як «осіб – окремо або разом, - які мають фізичне каліцтво, емоціональну та психологічну травму або економічні втрати або у яких істотно постраждали їх основні права внаслідок дій або відсутності дій, які пов'язані з використанням вибухонебезпечних предметів (ВНП)». Потерпілі включають людей, які отримали каліцтво або збитки, їх сім'ї та спільноти, які постраждали від ВНП. Термін «особа, яка вижила» використовується по відношенню до окремих жінок, дівчаток, хлопчиків і чоловіків, які отримали каліцтво, вижили і, можливо, стан яких погіршився внаслідок нещасного випадку, яке пов'язано з ВНП.

²³ МСПМД 13.10 вимагає, щоб всі оператори з розмінування ділилися з відповідною державною організацією даних про постраждалих і тим, що їм відомо про потреби ідентифікованих постраждалих і про інших людей з подібними потребами. Точно так само рекомендується ділитися такими даними з іншими особами, які здійснюють діяльність в секторах, куди відноситься VA, щоб задіяти більш широку багатосекторну підтримку і донорів. В такому випадку може мати місце неформальне партнерство і загальне надання інформації, без посилання на окремих осіб, що надається організації, яка надає послуги - таким чином, особа, яка здійснює діяльність з розмінування, не має коштів, щоб перевірити, послідовно чи надається доступ до послуг і надходять чи вони до окремих осіб, яким надається допомога, і, таким чином, особи, які отримують допомогу від цих видів діяльності, розглядаються як непрямі бенефіціари при VA.

ФОТО ВНИЗУ: Цей чоловік, який отримав каліцтво у результаті нещасного випадку з вибухонебезпечними предметами в Афганістані, отримав послуги з фізичної реабілітації та лікування у зв'язку з м'язовою слабкістю. © Jaweed Tanveer/НИ

Керівництво з вимірювання і включення в звітність бенефіціарів при допомозі потерпілим

Оператори з розмінування грають центральну роль в ідентифікації постраждалих від ВВП. Відповідно до МСПМД 13.10 сектору діяльності з розмінування слід, як мінімум, сприяти наданню доступу до послуг для ідентифікованих постраждалих і для інших людей, у яких є такі ж потреби, за допомогою відповідних дій, які є частиною регулярних операцій НТО, ІНРМ, очищення, захисту інтересів та інших видів діяльності. Цей сектор може надалі і також прямо надавати послуги в секторах лікування, реабілітації, психічного здоров'я та психолого-соціальної підтримки, освіти, джерел заробітку і включення в соціальне життя.

- Прямих бенефіціарів від дій, спрямованих на надання доступу до медичних та інших послуг в секторах, куди відноситься допомога потерпілим, слід враховувати як кількість людей:

- ◇ знаходяться в умовах, що загрожують життю, яким забезпечується медичний транспорт для надзвичайних ситуацій;
- ◇ знаходяться в умовах, що не загрожують життю, яким полегшується доступ до послуг за допомогою надання транспорту або фондів;
- ◇ відносяться до інших відповідних послуг у секторах, куди відноситься допомога потерпілим.

- Якщо оператори, зайняті розмінуванням, також задіяні в безпосередньому наданні послуг в секторах, куди відноситься допомога потерпілим, прямих бенефіціарів слід враховувати як кількість людей, які отримують:

- ◇ Управління випадком, включаючи довідково-інформаційну систему;
- ◇ Невідкладні і регулярні медичні послуги;
- ◇ Допомога в сфері психічного здоров'я і психолого-соціальну підтримку;

- ◇ Психотерапію;

- ◇ Протезування і ортезування, а також використання інших допоміжних пристроїв і технологій²⁴, включаючи допоміжні засоби пересування, такі як інвалідні коляски і милиці, а також, слухові апарати, пристосування для виправлення зору і інші пристрої;
- ◇ Підтримку у вигляді включення в соціальне життя.

- Прямі бенефіціари можуть отримувати її від численних специфічних дій, оскільки ці види діяльності задіють різний персонал і включають різні очікувані результати. Передбачається, що підрахунок загальної кількості прямих бенефіціарів буде проводитися одноразово, навіть якщо вони отримують допомогу від безлічі дій, а в звіті буде відображатися кількість людей, які отримують кожен вид послуги окремо.

- Непрямих бенефіціарів слід враховувати як кількість людей:

- ◇ які були ідентифіковані відповідно до МСПМД 13.10 і інформація яких про каліцтва і потреби доведена до відома інших осіб, які ведуть діяльність і відповідальних за надання доступу і за забезпечення послуг (напр., надзвичайної і регулярної медичної допомоги, реабілітації, включаючи протезування і ортезування, психічне здоров'я і психолого-соціальну підтримку, інклюзивна освіта, самозайнятність або найм на роботу, інклюзивні заняття спортом, відпочинок і культурну діяльність).

- ◇ або ті, хто живе в тому ж домоволодінні, що і прямий одержувач допомоги (в той час, коли отримують послуги).²⁵

²⁴ <http://www.who.int/disabilities/technology/en/>

²⁵ Наприклад, людина, яка отримує протез, є прямим одержувачем допомоги, а всі інші члени домоволодіння - непрямыми одержувачами допомоги, оскільки вони отримують допомогу опосередковано; або діти, батько яких загинув в результаті вибуху ВВП, отримують підтримку, щоб продовжувати відвідувати школу - діти є прямими одержувачами допомоги, а всі інші члени домоволодіння - непрямыми одержувачами допомоги.

ФОТО ВНИЗУ: Цей підліток втратив три пальці правої руки в результаті інциденту, пов'язаного з вибухом на сході України в 2017 р. Незважаючи на обмежене використання руки, він зміг продовжити свої заняття після того, як придбав леп-топ за програмою допомоги постраждалим. © DRC/DDG

ФОТО ЗВЕРХУ (за годинниковою стрілкою від верхнього лівого краю): сільські жителі в Нонсомбауме, Лаос, наповнюють мішки піском як частини захисних робіт, в яких виникла нВНПбхідність, коли в поле на краю їх села була знайдена велика авіабомба. Знищення бомби усунуло істотну загрозу для жителів села, які тепер можуть брати участь в щоденних справах без страху. © The HALO Trust

УТИЛІЗАЦІЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Визначення бенефіціарів

Хоча процеси утилізації вибухонебезпечних предметів (EOD)²⁶ і вивільнення земельних ділянок можуть здатися подібними, бенефіціари від цих двох видів діяльності отримують допомогу різним чином. Отже, важливо не ставити знак рівності між одержувачами допомоги при цих двох видах діяльності. Користь від цих двох видів діяльності не рівноцінна для окремих жінок, дівчаток, хлопчиків і чоловіків, які постраждали від наявності вибухонебезпечних предметів (ВНП). У разі повернення земельної ділянки вони отримують користь від території, на якій не спостерігається явної присутності ВНП, що залишились, коли ця територія передається їм, в той час як у випадку з EOD користь отримують від зниження ризику, але при цьому немає гарантії відсутності інших, що залишились загроз, пов'язаних з вибухом, які як і раніше можуть завдати шкоди.

Прямої бенефіціарів від вибіркового завдання з EOD визначають як людей, які піддавалися безпосередньому ризику смерті, каліцтву або значної шкоди для власності, зменшився в результаті виконання цього завдання, включаючи їх найближче оточення у вигляді членів домоволодіння і тих, хто був позбавлений можливості використовувати фізичний об'єкт через наявність ВНП і загрози, яку вони представляють, - реальної чи гаданої.

Непрямої бенефіціарів визначають як членів домоволодіння, які були позбавлені можливості використовувати фізичний об'єкт в зв'язку з наявністю ВНП, а також будь-яких інших людей, евакуйованих з метою безпечного виконання завдань з EOD.

²⁶ Див. МСПМД 09.30

ФОТО ЗВЕРХУ: Команда EOD перевіряє реактивно-протитанкову гранату і мінометні міни, які ця жінка-бенефіціар з Камбоджі і її чоловік знайшли у себе в полі, перед їх безпечним витяганням для знищення в іншому місці. © Sean Sutton/MAG

Керівництво з вимірювання і включення в звітність бенефіціарів при EOD

- Підрахунок бенефіціарів при EOD слід проводити в три етапи:
 1. Людина, що повідомляє про одиницю EOD, і члени його / її домоволодіння, є прямими одержувачами допомоги;
 2. Будь-які особи, які регулярно використовують фізичний об'єкт і які не мають змоги його використовувати в зв'язку з наявністю ВНП і загрози, яку він представляє - реальної чи гаданої, - є прямими одержувачами допомоги (напр., діти і вчителі, які не мають доступу до школи, тому що в класі був знайдений ВНП);
 3. Члени домоволодіння прямих бенефіціарів, визначених вище на 2 етапі, і, крім того, будь-які інші особи, яких може виникнути нВНПбхідність евакуювати для того щоб виконати завдання з EOD, є *непрямими* одержувачами допомоги.
Очікується, що деякі люди отримають користь від більш, ніж одного вибіркового завдання з EOD. Відповідно до принципу «порівнянного зусилля», немає нВНПбхідності робити спроби підрахувати особливих унікальних бенефіціарів при вибірковій задачі. Якщо загальна кількість бенефіціарів при EOD досягає числа всього населення найменшої адміністративної одиниці до того, як на цій території виконані всі вибіркові завдання з EOD, оператор може продовжувати надавати звіти про бенефіціарів при EOD донору у вигляді повідомлення з застереженнями про те, що:
 - а) це додаткове число бенефіціарів не додається до загальної кількості бенефіціарів при EOD, внесених до звіту по цій території, і
 - б) про це належним чином повідомляється донору.
- Для щорічно наданої внутрішньої статистики жодній організації не слід повідомляти число бенефіціарів, яке перевершує загальну кількість населення найменшої адміністративної одиниці.
- Зацікавленим особам, які працюють в одній і тій же країні, слід дійти згоди з цього питання, щоб вчасно оновлювати дані про населення - як правило, один раз на рік, - однак це може залежати від регулярності даних перепису.

- У містах або на інших густо заселених територіях, може бути неможливо підрахувати точну кількість евакуйованих людей або кількість членів домоволодіння по відношенню до непрямих бенефіціарів. Ці попередні підрахунки можуть проводитись з використанням щільності населення на прилеглий території²⁷ або за допомогою опитувань представників спільноти. Джерела показників непрямих бенефіціарів необхідно фіксувати та включати у звіти (напр., фактичне число евакуйованих людей, дані про щільність населення або дані опитування з ключовим інформантом).
- Необхідно фіксувати бенефіціарів на задачу, а не на одиницю ВВП. Таким чином, якщо задача включає більше однієї одиниці ВВП, необхідно вжити розумних заходів, щоб уникнути подвійного обліку одержувачів.²⁸
- У ситуаціях, коли вибіркова задача з EOD може принести потенційну користь більшості кількості людей, про це слід повідомляти окремо (напр., аналіз конкретних випадків), так само як і про використання земельної ділянки великої інфраструктури, як було вказано вище у визначеннях, що стосуються повернення земельної ділянки. У таких випадках має бути ясно, звідки виведено кількість бенефіціарів.
- Незважаючи на те, що задачі з EOD самі по собі не приводять до повернення земельної ділянки, оператори можуть побажати повідомити про характер територій, доступ до яких був заблокований через наявність ВВП. При цьому слід використовувати такі ж категорії використання земельних ділянок, як для звітності про бенефіціарів при поверненні земельних ділянок, як зазначено у попередньому розділі.

²⁷ Для того щоб отримати дані про щільність населення (населення на квадратний км або милю) необхідний розмір площі всієї адміністративної одиниці. У випадках, коли ці дані не є загальнодоступними, навчений персонал Центру системи гВВП графічної інформації (GIS) може зробити підрахунок приблизної площі, ґрунтуючись на кордонах найменшої адміністративної одиниці. Далі, ця цифра застосовується до всього вибіркового завдання EOD в межах цієї гВВП графічної території. На територіях, де щільність населення найменшої адміністративної одиниці не є оптимальною для характеру забруднення, оператори можуть скоординовано домовитися про те, яку адміністративну одиницю краще прийняти і використовувати.

²⁸ Бенефіціарів при вибіркових завданнях, пов'язаних з одиницями боєприпасів для стрілецької зброї (калібру <20 мм), підраховувати не слід.

ФОТО ВНИЗУ: Діти грають на шкільному подвір'ї початкової школи, Санта-Хелена, Мета, Колумбія © Giovanni Diffidenti/ NPA

ФОТО ЗВЕРХУ: Молоді жінки в селі Нгамарі, Нігерія © Sean Sutton/MAG

I.

